

dokarallah.org

Kari na 6: Nama Haramun ga Kiristoci

BA DUKKAN HALITTUN DAKE RAYE AKA HALICCE SU DOMIN SU ZAMA ABINCI BA

Wannan gaskiya tana bayyana sa'ad da muka bincika farkon tarihin 'yan Adam a Lambun Eden. An ba Adamu, mutum na farko, aikin kula da lambu. Wane irin lambu ne? Asalin rubutun Ibrananci bai fayyace ba, amma akwai dalilai masu ƙarfi da ke nuna cewa lambun 'ya'yan itace ne:
"Ubangiji Allah ya dasa lambu a gabas, cikin Eden... Ubangiji Allah kuwa ya sa kowane irin itace mai kyau ga ido, mai kuma kyau ga abinci, ya tsiro daga ƙasa" (Farawa 2:8-9).

Mun kuma karanta game da rawar Adamu wajen ba dabbobi suna da kula da su, amma babu inda Nassi ya nuna cewa su ma "masu kyau ga abinci" ne, kamar itatuwan.

Wannan ba yana nufin Allah ya hana cin nama ba—da ace haka ne, da an ba da umarni kai tsaye a kan haka a cikin dukan Nassi. Duk da haka, yana gaya mana cewa cin naman dabbobi ba ya cikin abincin 'yan Adam tun farko.

BAMBANCI TSAKANIN DABBOBI MASU TSABTA DA MARASA TSABTA

AN GABATAR DA SHI A ZAMANIN NOAH

Ko da yake daga baya Allah ya ƙyale mutane su kashe dabbobi su ci, an kafa bambance-bambance bayyanannu tsakanin dabbobin da suka dace a ci da waɗanda ba su dace ba.

An fara nuna wannan bambanci a kaikaice cikin umarnin da aka ba Nuhu kafin ambaliya:
“Ka ɗauki namiji da matarsa guda bakwai-bakwai na kowace irin dabba mai tsabta, namiji da matarsa, da namiji da matarsa guda ɗaya-ɗaya na kowace irin dabba marar tsabta” (Farawa 7:2).

SANIN DABBOBI MASU TSABTA A KAƊAICE

Gaskiyar cewa Allah bai bayyana wa Nuhu yadda zai bambanta dabbobi masu tsabta da marasa tsabta ba, tana nuna cewa irin wannan sani ya riga ya kafu a cikin ’yan Adam, mai yiwuwa tun farkon halitta.

Wannan sanin dabbobi masu tsabta da marasa tsabta yana nuna tsari da manufa mafi girma na Allah, inda aka keɓe wasu halittu domin takamaiman ayyuka ko manufofi a cikin tsarin halitta da na ruhaniya.

MA’ANAR FARKO TA DABBOBI MASU TSABTA

MASU ALAKA DA HADAYA

Idan muka yi la’akari da abubuwan da suka faru zuwa yanzu a cikin labarin Farawa, za mu iya ɗauka cewa har zuwa ambaliyar, bambancin dabbobi masu tsabta da marasa tsabta yana da alaka ne kawai da cancantarsu a matsayin hadaya.

Hadayar Habila ta ’ya’yan fari na garkensa tana nuna wannan ƙa’ida. A cikin rubutun Ibrananci, kalmar *“‘ya’yan fari na garkensa”* (מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ) ta yi amfani da kalmar “garke” (*tzon*, צֹאן), wadda yawanci take nufin ƙananan dabbobin gida kamar tumaki da awaki. Saboda haka, mai yiwuwa Habila ya miƙa ɗan rago ko ɗan akuya daga garkensa (Farawa 4:3-5).

HADAYUN NOAH NA DABBOBI MASU TSABTA

Haka kuma, sa’ad da Nuhu ya fito daga cikin jirgi, ya gina bagade, ya miƙa hadayun ƙonawa ga Ubangiji daga dabbobi masu tsabta, waɗanda aka ambata musamman a cikin umarnin Allah kafin ambaliyar (Farawa 8:20; 7:2).

Wannan jaddadawar farko game da dabbobi masu tsabta don hadaya ita ce ginshiƙi na fahimtar matsayinsu na musamman a cikin ibada da tsarkin alkawari.

Kalmomin Ibrananci da aka yi amfani da su wajen bayyana waɗannan rukuni—**tahor** (טָהוֹר) da **tamei** (טָמֵא)—ba kalmomi ne da aka zaba ba tare da dalili ba. Suna da alaka mai zurfi da ra'ayoyin tsarki da kebewa ga Ubangiji:

- **טָמֵא (Tamei) Ma'ana**: Marar tsabta, najasa. **Amfani**: Yana nufin najasar al'ada, ta ɗabi'a, ko ta jiki. Sau da yawa yana da alaka da dabbobi, abubuwa, ko ayyukan da aka hana don ci ko ibada. **Misali**: *"Duk da haka, waɗannan ba za ku ci ba... marasa tsabta ne (tamei) a gare ku" (Firistoci 11:4).*
- **טָהוֹר (Tahor) Ma'ana**: Mai tsabta, tsarkakakke. **Amfani**: Yana nufin dabbobi, abubuwa, ko mutane da suka dace don ci, ibada, ko ayyukan al'ada. **Misali**: *"Ku bambanta tsakanin mai tsarki da marar tsarki, da tsakanin marar tsabta da mai tsabta" (Firistoci 10:10).*

Waɗannan kalmomi su ne ginshiƙin dokokin abinci na Allah, waɗanda aka yi cikakken bayani a kansu daga baya a cikin **Firistoci 11** da **Maimaitawar Shari'a 14**. Waɗannan surori sun jera dalla-dalla dabbobin da ake ɗauka masu tsabta (an halatta a ci) da marasa tsabta (an hana ci), don tabbatar da cewa mutanen Allah sun kasance dabam kuma masu tsarki.

GARGAƊIN ALLAH GAME DA CIN NAMA MARAR TSABTA

A cikin dukan Tanakh (Tsohon Alkawari), Allah ya yi gargaɗi akai-akai ga mutanensa saboda karya dokokin abincinsa. Wasu sassa da dama sun yi Allah wadai kai tsaye da cin dabbobi marasa tsabta, suna jaddada cewa ana kallon wannan aiki a matsayin tawaye ga umarnan Allah:

"Mutane ne da suke tsokane ni kullum a gabana... masu cin naman alade, waɗanda tukwanensu kuma ke ɗauke da miyar nama marar tsarki" (Ishaya 65:3-4).

"Waɗanda suke tsarkake kansu, suna kuma tsarkake kansu don su shiga lambuna, suna bin wanda yake cikin masu cin naman alade, beraye, da sauran abubuwa marasa tsabta —za su mutu tare da wanda suke bi," in ji Ubangiji (Ishaya 66:17).

Waɗannan tsawatarwa suna nuna cewa cin nama marar tsabta ba batun abinci kawai ba ne, amma gazawa ce ta ɗabi'a da ta ruhaniya. An danganta cin irin wannan abinci da bijirewa umarnin Allah. Ta hanyar aikata abubuwan da aka hana kai tsaye, mutanen sun nuna rashin kulawa ga tsarki da biyayya.

YESU DA NAMA MARAR TSABTA

Da zuwan Yesu, yaɗuwar Kiristanci, da rubuce-rubucen Sabon Alkawari, mutane da yawa sun fara tambayar ko Allah bai damu da biyayya ga dokokinsa ba, har da ƙa'idodinsa game da abinci marar tsabta. A zahiri, kusan dukan duniyar Kirista tana cin duk abin da take so.

Duk da haka, gaskiyar ita ce babu wani annabci a Tsohon Alkawari da ya ce Almasihu zai soke dokar naman da ba a tsabta ba, ko wata doka ta Ubansa (kamar yadda wasu suke gardama). Yesu ya yi biyayya a sarari ga ƙa'idodin Uba a kowane abu, har da wannan batu. **Da Yesu ya ci naman alade**, kamar yadda muka san ya ci kifi (Luka 24:41-43) da ɗan rago (Matiyu 26:17-30), da mun sami koyarwa bayyananna ta wurin misalinsa; amma mun san ba haka ya faru ba. Ba mu da wata shaida cewa Yesu da almajiransa sun ƙi bin waɗannan umarnin da Allah ya bayar ta wurin annabawa.

AN KARYATA Hujjoji

HUJJA TA KARYA: *"Yesu ya bayyana cewa dukan abinci ya tsarkaka"*

GASKIYA:

Ana yawan kawo Markus 7:1-23 a matsayin shaida cewa Yesu ya soke dokokin abinci game da nama marar tsabta. Amma bincike a hankali na nassin yana nuna cewa wannan fassara ba ta da tushe. Ayar da ake yawan kawo ta ba daidai ba tana cewa: *'"Domin abincin ba ya shiga zuciyarsa, sai dai cikinsa, sa'an nan ya fita a matsayin shara.' (Da wannan ya bayyana dukan abinci ya tsarkaka)"* (Markus 7:19).

MAHALLI: BA BATUN NAMA MAI TSABTA DA MARAR TSABTA BA NE

Da farko dai, mahallin wannan nassi ba shi da alaƙa ko kaɗan da nama mai tsabta ko marar tsabta kamar yadda aka bayyana a Firistoci 11. Maimakon haka, yana mai da

hankali ga gardama tsakanin Yesu da Farisiyawa game da wata al'adar Yahudawa da ba ta da alaƙa da dokokin abinci. Farisiyawa da marubuta sun lura cewa almajiran Yesu ba sa yin wanke hannu na al'ada kafin cin abinci, wanda a Ibrananci ake kira *netilat yadayim* (נטילת ידיים). Wannan al'ada ta ƙunshi wanke hannu tare da yin addu'ar albarka, kuma al'ada ce da Yahudawa suke bi har wa yau, musamman a cikin ƙungiyoyin masu bin koyarwar gargajiya.

Abin da Farisiyawa suka damu da shi ba dokokin abincin Allah ba ne, sai dai bin wannan al'ada da mutane suka ƙirƙira. Sun ɗauki rashin yin wannan al'ada da almajiran suka yi a matsayin karya al'adunsu, suka danganta shi da najasa.

AMSAWAR YESU: ZUCIYA CE TA FI MUHIMMANCI

Yesu ya yi amfani da yawancin Markus 7 wajen koyar da cewa abin da yake ƙazantar da mutum da gaske ba ayyuka ko al'adu na waje ba ne, sai dai halin zuciyarsa. Ya nanata cewa najasar ruhaniya tana fitowa daga ciki, daga tunani da ayyukan zunubi, ba daga rashin kiyaye al'adun ibada ba.

Sa'ad da Yesu ya bayyana cewa abinci ba ya ƙazantar da mutum domin yana shiga tsarin narkar da abinci ba zuciya ba, ba dokokin abinci yake magana a kansu ba, sai dai al'adar wanke hannu ta ibada. Abin da ya mai da hankali a kai shi ne tsarki na ciki, ba al'adun waje ba.

DUBI MARKUS 7:19 A KUSA

Sau da yawa ana fahimtar Markus 7:19 ba daidai ba saboda wata kalmar da aka sa a baka-baki, wadda ba ta cikin rubutun asali, kuma masu wallafa Littafi Mai Tsarki suka saka a cikin nassin, tana cewa, "Da wannan, ya bayyana dukan abinci ya tsarkaka." A cikin rubutun Helenanci, jimlar tana cewa kawai: "οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ εις την κοιλιαν και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται **καθαριζον παντα τα βρωματα**," wanda fassara kai tsaye take cewa: "Domin ba ya shiga cikinsa zuwa zuciya, sai dai zuwa ciki, ya fita zuwa bayan gida, yana tsarkake dukan abinci."

Karanta: "ya fita zuwa bayan gida, yana tsarkake dukan abinci," sannan a fassara shi da "Da wannan, ya bayyana dukan abinci ya tsarkaka," wani yunƙuri ne bayyananne na karkatar da nassin domin ya dace da son zuciyar da aka saba yi wa Dokar Allah a makarantun tauhidi da tsakanin masu wallafa Littafi Mai Tsarki.

Abin da ya fi ma’ana shi ne cewa a cikin jimlar gaba ɗaya Yesu yana kwatanta yadda ake cin abinci cikin salon magana na yau da kullum na zamaninsa. Tsarin narkar da abinci yana karɓar abinci, ya fitar da sinadarai da abubuwa masu amfani da jiki yake buƙata (ɓangaren mai tsabta), sa’an nan ya fitar da sauran a matsayin shara. Mai yiwuwa kalmar “tsarkake ko tsabtace dukan abinci” tana nufin wannan tsari na halitta na raba sinadarai masu amfani da abin da za a fitar.

KARSHE GAME DA WANNAN HUJJA TA KARYA

Markus 7:1-23 ba batun soke dokokin abincin Allah ba ne, amma batun ƙin al’adun mutane da suke ɗaukaka al’adun waje fiye da batutuwan zuciya. Yesu ya koyar cewa ƙazanta ta gaskiya tana fitowa daga ciki, ba daga rashin yin wanke hannu na ibada ba. Da’awar cewa “Yesu ya bayyana dukan abinci ya tsarkaka” kuskuren fassara nassi ne, wanda ya samo asali daga son zuciya da ke adawa da madawwaman dokokin Allah. Idan aka karanta mahallin da harshen asali a hankali, za a ga cewa Yesu ya tsaya kan koyarwar Attaura, bai kuma yi watsi da dokokin abinci da Allah ya bayar ba.

HUJJA TA KARYA: *“A cikin wahayi, Allah ya gaya wa manzo Bitrus cewa yanzu za mu iya cin naman kowace irin dabba”*

GASKIYA:

Mutane da yawa suna kawo wahayin Bitrus a Ayukan Manzanni 10 a matsayin shaida cewa Allah ya soke dokokin abinci game da dabbobi marasa tsabta. Amma idan aka bincika mahallin da manufar wahayin sosai, za a ga cewa ba shi da alaƙa ko kaɗan da soke dokokin nama mai tsabta da marar tsabta. Maimakon haka, an yi wahayin ne domin ya koya wa Bitrus ya karɓi Al’ummai cikin mutanen Allah, ba domin ya sauya umarnin abinci da Allah ya bayar ba.

WAHAYIN BITRUS DA MANUFARSA

A cikin Ayukan Manzanni 10, Bitrus ya ga wahayi na wani zane yana saukowa daga sama, cike da dukan nau’o’in dabbobi, masu tsabta da marasa tsabta, tare da umarnin “ka kashe ka ci.” Amsar Bitrus nan take ta kasance a sarari:
“A’a, ya Ubangiji! Ban taba cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba” (Ayukan Manzanni 10:14).

Wannan martani yana da muhimmanci saboda dalilai da dama:

1. **Biyayyar Bitrus ga Dokokin Abinci** Wannan wahayi ya faru bayan hawan Yesu zuwa sama da zubowar Ruhu Mai Tsarki a Fentikos. Da Yesu ya soke dokokin abinci a lokacin hidimarsa, da Bitrus—wanda almajirin Yesu ne na kusa—ya san da hakan kuma da bai nuna irin wannan ƙin yarda mai ƙarfi ba. Gaskiyar cewa Bitrus ya ƙi cin dabbobi marasa tsabta tana nuna cewa har yanzu yana kiyaye dokokin abinci kuma bai san an soke su ba.
2. **Saƙon Wahayi na Gaskiya** An maimaita wahayin sau uku, don a jaddada muhimmancinsa, amma an bayyana ainihin ma'anarsa bayan ayoyi kaɗan sa'ad da Bitrus ya ziyarci gidan Karniliyus, wani Al'ummai. Bitrus da kansa ya bayyana ma'anar wahayin: *"Allah ya nuna mini cewa bai kamata in kira kowa marar tsarki ko marar tsabta ba"* (Ayukan Manzanni 10:28).

Wahayin ba batun abinci ba ne ko kaɗan, saƙo ne na alama. Allah ya yi amfani da hoton dabbobi masu tsabta da marasa tsabta domin ya koya wa Bitrus cewa ana kawar da shingen da ke tsakanin Yahudawa da Al'ummai, kuma yanzu ana iya karɓar Al'ummai cikin jama'ar alkawarin Allah.

SAƁANI NA HANKALI A CIKIN HUJJAR "AN SOKE DOKAR ABINCI"

Da'awar cewa wahayin Bitrus ya soke dokokin abinci ta yi watsi da muhimman abubuwa da dama:

1. **Farkon Kin Yarda na Bitrus** Da a ce an riga an soke dokokin abinci, da ƙin yarda da Bitrus ba shi da ma'ana. Kalmominsa suna nuna cewa ya ci gaba da bin waɗannan dokoki, ko da bayan shekaru yana bin Yesu.
2. **Babu Shaida a Nassi Game da Sokewa** Babu inda a Ayukan Manzanni 10 nassin ya bayyana kai tsaye cewa an soke dokokin abinci. Batun gaba ɗaya shi ne shigar da Al'ummai, ba sake fasalta abinci mai tsabta da marar tsabta ba.
3. **Alamar da ke cikin Wahayi** Manufar wahayin tana bayyana a fili idan aka ga yadda aka yi amfani da shi. Sa'ad da Bitrus ya gane cewa Allah ba ya nuna son kai, amma yana karɓar mutane daga kowace al'umma waɗanda suke tsoronsa, suna kuma aikata abin da yake daidai (Ayukan Manzanni 10:34-35), a bayyane yake cewa wahayin yana magana ne game da rushe wariya, ba ƙa'idojin abinci ba.

4. **Saɓani a Cikin Fassara** Da a ce wahayin yana batun soke dokokin abinci, da hakan ya saba wa mahallin Ayukan Manzanni gaba ɗaya, inda masu bi Yahudawa, har da Bitrus, suka ci gaba da kiyaye umarnin Attaura. Kari ga haka, da wahayin ya rasa ƙarfinsa na alama idan aka fassara shi a zahiri, domin da zai shafi al'adun abinci kawai, ba batun da ya fi muhimmanci na shigar da Al'ummai ba.

KARSHE GAME DA WANNAN HUJJA TA KARYA

Wahayin Bitrus a Ayukan Manzanni 10 ba batun abinci ba ne, batun mutane ne. Allah ya yi amfani da hoton dabbobi masu tsabta da marasa tsabta domin ya isar da gaskiyar ruhaniya mai zurfi: cewa bishara ta shafi dukan al'ummai, kuma ba za a ƙara ɗaukar Al'ummai a matsayin marasa tsarki ko a ware su daga mutanen Allah ba. Fassara wannan wahayi a matsayin soke dokokin abinci, rashin fahimtar mahallin da manufar nassin ne.

Umarnin abinci da Allah ya bayar a cikin Firistoci 11 bai sauya ba, kuma ba su ne abin da wannan wahayi ya ƙunsa ba. Ayyukan Bitrus da bayaninsa da kansa sun tabbatar da haka. Ainihin saƙon wahayin shi ne rushe shinge tsakanin mutane, ba sauya madawwaman dokokin Allah ba.

Wani tsohon zanen masu mahauta suna shirya nama bisa ƙa'idodin Littafi Mai Tsarki na zubar da jinin dukan dabbobi masu tsabta, tsuntsaye, da dabbobin ƙasa kamar yadda aka bayyana a Firistoci 11.

HUJJA TA KARYA: ***"Majalisar Urushalima ta yanke shawarar cewa Al'ummai za su iya cin komai muddin ba abin da aka maƙure ba ne, kuma ba tare da jini ba"***

GASKIYA:

Sau da yawa ana fassara Majalisar Urushalima (Ayukan Manzanni 15) ba daidai ba, kamar ana cewa an ba Al'ummai izinin yin watsi da yawancin dokokin Allah, su bi ƙa'idoji huɗu kawai. Amma idan aka bincika sosai, za a ga cewa wannan majalisa ba ta soke dokokin Allah ga Al'ummai ba, sai dai ta sauƙaƙa musu shiga cikin al'ummomin Yahudawa na Almasihu a farkon fara shiga.

MENENE BATUN MAJALISAR URUSHALIMA?

Babban tambayar da aka tattauna a majalisar ita ce ko dole ne Al'ummai su yi cikakkiyar sadaukarwa ga dukan Attaura—har da kaciya—kafin a bar su su ji bishara su kuma halarci tarukan ikilisiyoyin farko na Almasihu.

Tsawon ƙarnuka, al'adar Yahudawa ta ɗauka cewa dole ne Al'ummai su zama masu bin Attaura sosai, har da rungumar ayyuka kamar kaciya, kiyaye Asabar, dokokin abinci, da sauran umarni, kafin Bayahude ya iya hulɗa da su cikin 'yanci (Duba Matiyu 10:5-6; Yohanna 4:9; Ayukan Manzanni 10:28). Shawarar majalisar ta nuna sauyi, inda aka gane cewa Al'ummai za su iya fara tafiyar bangaskiyarsu ba tare da bin waɗannan dokoki duka nan take ba.

BUKATU NA FARKO HUƊU DOMIN ZAMAN LAFIYA

Majalisar ta yanke shawarar cewa Al'ummai za su iya halartar tarukan ikilisiya kamar yadda suke, muddin sun ƙaurace wa waɗannan ayyuka (Ayukan Manzanni 15:20):

1. **Abincin da Bautar Gumaka ta Kazantar:** Dole ne a ƙaurace wa cin abincin da aka miƙa hadaya ga gumaka, domin bautar gumaka abin ƙyama ne ƙwarai ga masu bi Yahudawa.
2. **Fasikanci:** A guji zunuban jima'i, waɗanda suka zama ruwan dare a ayyukan arna.
3. **Naman Dabbobin da Aka Maƙure:** Dole ne a ƙaurace wa cin dabbobin da aka kashe ba yadda ya kamata ba, domin jinin yana cikinsu, wanda dokokin abinci na Allah suka hana.
4. **Jini:** Dole ne a ƙaurace wa shan jini, aikin da Attaura ta hana (Firistoci 17:10-12).

Waɗannan buƙatu ba taƙaitaccen bayani ba ne na dukan dokokin da Al'ummai za su bi. Maimakon haka, sun zama mafari ne domin a tabbatar da zaman lafiya da haɗin kai tsakanin masu bi Yahudawa da Al'ummai a ikilisiyoyin da suka haɗu.

ABIN DA WANNAN SHAWARA BA TA NUFI BA

Abin dariya ne a ce waɗannan buƙatu huɗu su ne dokokin kaɗai da Al'ummai suke bukatar su bi domin su faranta wa Allah rai su sami ceto.

- **Shin Al'ummai suna da 'yancin karya Dokoki Goma?**
    - Shin za su iya bauta wa wasu alloli, su yi amfani da sunan Allah a banza, su yi sata, ko su yi kisa? Ko kaɗan! Irin wannan ƙarshe zai saɓa wa duk abin da Nassosi suke koyarwa game da abin da Allah yake bukata na adalci.

- **Mafari ne, Ba Karshen Tafiya ba:**
    - Majalisar ta tattauna buƙatar nan take ta barin Al’ummai su shiga tarukan Yahudawa na Almasihu. An ɗauka cewa za su ƙara girma cikin sani da biyayya a kan lokaci.

AYUKAN MANZANNI 15:21 YA BAYAR DA BAYANI A SARARI

An ƙara fayyace shawarar majalisar a Ayukan Manzanni 15:21:
“Domin tun zamanin dā ana wa’azin dokar Musa [Attaura] a kowane birni, ana kuma karanta ta a majami’u kowace Asabar.”

Wannan aya tana nuna cewa Al’ummai za su ci gaba da koyon dokokin Allah yayin da suke zuwa majami’a suna kuma jin Attaura. Majalisar ba ta soke umarnan Allah ba, amma ta kafa hanya mai amfani da za ta ba Al’ummai damar fara tafiyar bangaskiya ba tare da ɗora musu nauyi fiye da kima ba.

MAHALLI DAGA KOYARWAR YESU

Yesu da kansa ya jaddada muhimmancin umarnan Allah. Alal misali, a cikin Matiyu 19:17 da Luka 11:28, da kuma a cikin Huɗubar Dutse gaba ɗaya (Matiyu 5-7), Yesu ya tabbatar da wajabcin bin dokokin Allah, kamar kada a yi kisa, kada a yi zina, a ƙaunaci maƙwabtanmu, da wasu da yawa. Waɗannan ƙa’idoji su ne ginshiƙi, kuma da manzanni ba su yi watsi da su ba.

KARSHE GAME DA WANNAN HUJJA TA KARYA

Majalisar Urushalima ba ta bayyana cewa Al’ummai za su iya cin komai ko su yi watsi da umarnan Allah ba. Ta tattauna takamaiman batu ne: yadda Al’ummai za su fara shiga ikilisiyoyin Almasihu ba tare da ɗaukar kowane ɓangare na Attaura nan take ba. Buƙatu huɗun matakai ne na amfani domin inganta zaman lafiya a cikin al’ummomin Yahudawa da Al’ummai da suka haɗu.

Abin da ake tsammani a sarari shi ne: Al’ummai za su ƙara fahimtar dokokin Allah a kan lokaci ta wurin koyarwar Attaura, wadda ake karantawa a majami’u kowace Asabar. Faɗin akasin haka yana karkatar da manufar majalisar, yana kuma yin watsi da koyarwar Nassi baki ɗaya.

HUJJA TA KARYA: ***“Manzo Bulus ya koyar cewa Almasihu ya soke wajabcin bin dokokin Allah domin samun ceto”***

GASKIYA:

Shugabannin Kirista da yawa, idan ba mafi yawansu ba, suna koyar da kuskure cewa manzo Bulus ya yi hamayya da Dokar Allah, ya kuma umurci waɗanda suka tuba daga cikin Al’ummai su yi watsi da umarnansa. Wasu ma suna cewa bin dokokin Allah yana iya jefa cetonsu cikin haɗari. Wannan fassara ta jawo ruɗani mai yawa a tauhidi.

Malamai da ba su yarda da wannan ra’ayi ba sun yi ƙoƙari sosai wajen magance gardamar da ke kewaye da rubuce-rubucen Bulus, suna ƙoƙarin nuna cewa an fahimci koyarwarsa ba daidai ba ko an cire ta daga mahallinta game da Doka da ceto. Amma hidimarmu tana da matsayi dabam.

ME YA SA BAYANI GAME DA BULUS BA HANYAR DA TA DACE BA

Mun gaskata cewa ba dole ba ne—har ma abin ɓata wa Ubangiji rai ne—mu yi dogon bayani game da matsayin Bulus a kan Doka. Yin haka yana ɗaga Bulus, mutum, zuwa matsayi daidai ko fiye da na annabawan Allah, har da Yesu da kansa.

Maimakon haka, hanyar tauhidi da ta dace ita ce mu bincika ko Nassosin da suka gabaci Bulus sun yi annabci ko sun amince da ra’ayin cewa wani zai zo bayan Yesu ya koyar da saƙon da zai soke dokokin Allah. Da a ce akwai irin wannan muhimmiyar annabci, da muna da dalilin amincewa da koyarwar Bulus a kan wannan batu a matsayin wadda Allah ya halatta, kuma da ya dace mu yi iya ƙoƙarinmu mu fahimce ta, mu kuma yi rayuwa da ita.

RASHIN ANNABCE-ANNABCE GAME DA BULUS

Gaskiyar ita ce Nassosi ba su ƙunshi wani annabci game da Bulus—ko wani mutum dabam—da zai kawo saƙon soke dokokin Allah ba. Mutanen da aka yi annabci game da su kai tsaye a Tsohon Alkawari, waɗanda suka bayyana a Sabon Alkawari, su ne:

1. **Yahaya Maibaftisma:** Yesu ya tabbatar da annabcin aikinsa na zama magabacin Almasihu (misali, Ishaya 40:3, Malakai 4:5-6, Matiyu 11:14).

2. **Yahuza Iskariyoti:** Ana samun alamomi a kaikaice a wurare kamar Zabura 41:9 da Zabura 69:25.
3. **Yusufu na Arimatiya:** Ishaya 53:9 tana yin nuni a kaikaice gare shi a matsayin wanda ya tanadi wurin binne Yesu.

Baya ga waɗannan mutane, babu wani annabci game da kowa—musamman ma wani daga Tarsus—da za a aika ya soke umarnan Allah ko ya koyar da cewa Al'ummai za su sami ceto ba tare da yin biyayya ga madawwaman dokokinsa ba.

ABIN DA YESU YA YI ANNABCI ZAI FARU BAYAN HAWANSA ZUWA SAMA

Yesu ya yi annabce-annabce da yawa game da abin da zai faru bayan hidimarsa ta duniya, ciki har da:

- **Halakar Haikali** (Matiyu 24:2).
- **Tsananta wa almajiransa** (Yohanna 15:20, Matiyu 10:22).
- **Yaɗuwar saƙon Mulki ga dukan al'ummai** (Matiyu 24:14).

Amma bai ambaci kowa daga Tarsus ba—ballantana Bulus—da za a ba ikon koyar da sabon koyarwa ko akasin koyarwar game da ceto da biyayya.

GWADAWA TA GASKIYA GA RUBUCE-RUBUCEN BULUS

Wannan ba yana nufin mu yi watsi da rubuce-rubucen Bulus ko na Bitrus, Yahaya, ko Yakubu ba. Maimakon haka, dole ne mu kusanci rubuce-rubucensu da taka-tsantsan, mu tabbatar cewa kowace fassara ta yi daidai da Nassosin tushe: Doka da Annabawan Tsohon Alkawari, da koyarwar Yesu a cikin Linjila.

Matsalar ba ta cikin rubuce-rubucen kansu ba ce, sai dai fassarorin da masana tauhidi da shugabannin coci suka ɗora musu. Dole ne kowace fassara ta koyarwar Bulus ta samu goyon baya daga:

1. **Tsohon Alkawari:** Dokar Allah kamar yadda ya bayyana ta wurin annabawansa.
2. **Linjila Huɗu:** Kalmomi da ayyukan Yesu, wanda ya tsaya kan Doka.

Idan wata fassara ba ta cika waɗannan ƙa'idoji ba, bai kamata a karɓe ta a matsayin gaskiya ba.

KARSHE GAME DA WANNAN HUJJA TA KARYA

Hujjar cewa Bulus ya koyar da soke dokokin Allah, har da umarnin abinci, ba ta da goyon bayan Nassi. Babu wani annabci da ya yi annabcin irin wannan saƙo, kuma Yesu da kansa ya tsaya kan Doka. Saboda haka, dole ne a binciki kowace koyarwa da ke ikirarin akasin haka bisa ga Kalmar Allah marar sauyawa.

A matsayinmu na mabiyan Almasihu, an kira mu mu nemi mu daidaita da abin da Allah ya riga ya rubuta kuma ya bayyana, ba mu dogara ga fassarorin da suke saba wa madawwaman umarnansa ba.

KOYARWAR YESU, TA KALMOMI DA MISALI

Almajirin Kristi na gaskiya yana koyi da shi a dukkan rayuwarsa. Ya bayyana a sarari cewa idan muna ƙaunarsa, za mu yi biyayya ga Uba da Ɗan. Wannan ba buƙata ce ga masu raunin zuciya ba, sai dai ga waɗanda idanunsu suke kan Mulkin Allah, waɗanda kuma suke shirye su yi duk abin da ake bukata domin su sami rai madawwami—ko da hakan zai jawo hamayya daga abokai, coci, da iyali. Kusan dukan Kiristanci ya yi watsi da umarnan game da gashi da gemu, Tzitzit , kaciya, Asabar, da nama haramun; waɗanda suka ƙi bin taron jama’a kuwa **za su fuskanci tsanantawa babu shakka**, kamar yadda Yesu ya gaya mana (Matiyu 5:10). Biyayya ga Allah tana bukatar ƙarfin hali, amma ladanta rai madawwami ne.

NAMA HARAMUN BISA GA DOKAR ALLAH

Hooves huɗu na dabbobi iri-iri, wasu sun tsaga wasu kuma ba su tsaga ba, suna nuna dokar Littafi Mai Tsarki game da dabbobi masu tsabta da marasa tsabta bisa ga Firistoci 11.

Dokokin abincin Allah, waɗanda aka fayyace a cikin Attaura, sun bayyana dalla-dalla dabbobin da aka ƙyale mutanensa su ci da waɗanda dole ne kada su ci. Waɗannan umarni suna jaddada tsarki, biyayya, da ware kai daga ayyukan da suke ƙazantarwa. A ƙasa akwai jerin cikakku kuma bayyanannu na naman da aka hana, tare da nassosin da suka shafe su.

1. **DABBON KASA DA BA SA TAUNA ABINCIN DA SUKA MAIDO KO BA SU DA KOFATAN DA YA TSAGA**

- Ana ɗaukar dabbobi marasa tsabta idan ba su da ɗaya ko duka waɗannan siffofi.
- **Misalan Dabbobin da Aka Hana:**

- Raƙumi (*gamal*, גָּמָל) – Yana tauna abincin da ya maido amma kofatansa ba ya tsaga (Firistoci 11:4).
- Doki (*sus*, סוּס) – Ba ya tauna abincin da ya maido, kuma kofatansa ba ya tsaga.
- Alade (*chazir*, חֲזִיר) – Kofatansa ya tsaga amma ba ya tauna abincin da ya maido (Firistoci 11:7).

2. **HALITTUN RUWA MARASA FILI-FILI DA MA'AUNAI**

- Kifi mai filifili da ma'aunai duka ne kaɗai aka halatta. Halittun da ba su da ɗaya daga cikinsu marasa tsabta ne.
- **Misalan Halittun da Aka Hana:**
  - Kifin catfish – Ba shi da ma'aunai.
  - Dabbobin da ke da kwasfa – Sun haɗa da jatan lande, kaguwa, lobster, da ƙwarangwalin teku.
  - Macizai-kifi – Ba su da filifili da ma'aunai.
  - Squid da dorinar ruwa – Ba su da filifili ko ma'aunai (Firistoci 11:9-12).

3. **TSUNTSAYEN FARauta, MASU CIN MUSHE, DA SAURAN TSUNTSAYEN DA AKA HANA**

- Dokar ta fayyace wasu tsuntsaye da bai kamata a ci ba, yawanci waɗanda suke farauta ko cin mushe.
- **Misalan Tsuntsayen da Aka Hana:**
  - Mikiya (*nesher*, נֶשֶׁר) (Firistoci 11:13).
  - Ungulu (*da'ah*, דַּאָה) (Firistoci 11:14).
  - Hankaka (*orev*, עֹרֵב) (Firistoci 11:15).

- Mujiya, shirwa, tsuntsun ruwa mai kama da kormoran, da sauransu (Firistoci 11:16-19).

4. **KWARORUWA MASU FUKA WAƊANDA KE TAFIYA DA KAFA HUƊU**

- Gabaɗaya ƙwarorun da ke tashi ba su da tsabta, sai dai idan suna da ƙafafu masu gaɓoɓi da suke amfani da su wajen tsalle.
- **Misalan Ƙwarorun da Aka Hana:**
  - Kudaje, sauro, da ƙwari masu harsashi.
  - Amma fara da ɓera-fara ba sa cikin wannan, an halatta su (Firistoci 11:20-23).

5. **DABBOBIN DA KE RARRAFE A ƘASA**

- Duk wata halitta da take jan cikinta ko take da ƙafafu da yawa tana rarrafe a ƙasa marar tsabta ce.
- **Misalan Halittun da Aka Hana:**
  - Macizai.
  - Kadangaru.
  - Beraye da kuraye ƙanana (Firistoci 11:29-30, 11:41-42).

6. **DABBOBIN DA SUKA MUTU KO SUKA RUƁE**

- Ko da daga cikin dabbobi masu tsabta ne, an hana cin duk wata gawa da ta mutu da kanta ko mafarauta suka yayyage.

- **Nuni:** Firistoci 11:39-40, Fitowa 22:31.

7. **HAƊA NAU’O’IN DABBOBI DABAM-DABAM**

- Ko da yake ba batun abinci kai tsaye ba ne, an hana haɗa nau’o’in dabbobi dabam-dabam, abin da ke nuna bukatar kulawa a hanyoyin samar da abinci.
- **Nuni:** Firistoci 19:19.

Waɗannan umarni suna nuna muradin Allah cewa mutanensa su kasance dabam, suna girmama shi har ma a zaɓin abincinsu. Ta hanyar bin waɗannan dokoki, mabiyansa suna nuna biyayya da girmama tsarkin umarnansa.